

החלטת הממונה על המשמעת – פסק דין

1. הנקבלות הן תלמידות בשנה א' בתואר הראשון במדעי המחשב ופסיכולוגיה. במסגרת הקורס "תוכנה" ניתנו 9 תרגילי בית, מתוכן חובה להגיש 7 תרגילים. ב-3 תרגילים נמצא דמיון רב בין התרגילים שהגישו הנקבלות. ההנחיות בקורס התירו לתלמידות (החלטה זו נכתבת בלשון נקבה, אך מתייחסת לכל המגדרים) להתייעץ ביניהם, אך לא להתבונן בקוד שכתבו, כלומר לכתוב את הקוד באופן עצמאי.
2. כתב הקובלנה ייחס לנקבלות עבירה של הפרת הוראות המתייחסות למטלה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
3. עוד יצויין כי הסניגור דיווח שבעקבות מקרה זה חודדו ההנחיות בקורס כך שהובהר שמותר לתלמידות לדון במטלה בקווים כלליים בלבד.
4. בטרם התקיים דיונים מהותיים בתיק, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר לפיו הנקבלות יודו בעובדות ויורשעו בעבירה המיוחסת להן.
5. לאור זאת, החלטתי להרשיע את הנקבלות על פי הודאתן בהפרת הוראות לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת.
6. באי כוח הצדדים נותרו חלוקים לעניין העונש שראוי להשית על הנקבלות. הצדדים הסכימו כי לא נכון להביא לתוצאה של פסילת הקורס, ותוצאה כזו תתקבל אם ייפסלו 3 העבודות. בא כוח הקבילה טען כי ראוי להשית במקרה זה עונש של הורדת 15 נקודות בציון הכולל בקורס. מנגד טען בא כוח הקובלות כי מדובר בעונש לא מידתי, כיוון שמשקלן של 3 העבודות מהציון הסופי בקורס הוא 4.5%. בנוסף, הורדת 15 נקודות עלולה להוביל לכשלון של הנקבלות בקורס, תוצאה שהצדדים הסכימו שאיננה מידתית.
7. במקצועות לימוד רבים באוניברסיטה, סגל הקורס מעודד את התלמידות להתייעץ ביניהן לפני כתיבת העבודה והגשתה. כך למשל, בתחום המרכזי שלי, משפטים, הנוהג הוא של קבוצות לימוד שבהן התלמידות ממפות את הסוגיות המשפטיות העולות מהמקרה שעליהן לנתח ולנתח, אך את כתיבת הניתוח עליהן לעשות באופן עצמאי.
8. נוהג זה הוא מבורך אך מורכב בהקשר האקדמי. מצד אחד, הוא משקף הכרה בכך שהמודל האינדיווידואלי שלפיו כל אישה ספונה בקיטונה, מול המחברת או המחשב ונאבקת לבדה עם מטלות ואתגרים הוא לא מודל יעיל. חשיבה קבוצתית משקפת את האופן שבו חיינו מתנהלים מחוץ להקשר הלימודי, "בעולם האמיתי". בימינו, הן במחקר האקדמי והן בחיי המעשה בשוק התעסוקה, אנחנו לא פועלות לבד, אלא ניזונות אלה מאלה בסייעור מוחות, במשוב, במענה על שאלות קשות ובהיעזרות באינטליגציה הקבוצתית (ובימינו גם בבניה מלאכותית – סוגיה המאתגרת את המוסדות האקדמיים בימים אלה ויהיה עלינו להידרש אליה ברצינות בקרוב). התייעצות וסייעור מוחות מעודדים חשיבה יצירתית ומשפרים את איכות המחקרים, הטיעונים, הטקסטים, היצירות, וכמעט כל תוצר ותפוקה שהיא.

9. אולם מצד שני, בלימודים האקדמיים התלמידות נמדדות ומוערכות על בסיס אישי-פרטני. שיטת הציונים הפרטניים מאפשרת לתלמידות לקבל מושג האם הן מבינות את החומר הלימודי, מתמרצת מאמץ ושיפור בהישגים (כך לפחות לפי ההנחה המקובלת), ומאפשרת למעסיקות עתידות ולמוסדות השוקלים בקשה להמשיך ללימודים גבוהים, להעריך את המועמדות שלפניהן.

10. מורכבות זו מחייבת פסיעה זהירה על הקו הדק שבין עידוד חשיבה משותפת והזנה הדדית מהטעמים שפורטו מעלה, ומצד שני השארת האפשרות להעריך את יכולותיה ומאמציה של כל תלמידה בנפרד, באופן אישי.

11. המקרה שלפנינו מחדד את החשיבות שבהסבר ברור של סגל ההוראה כיצד הוא מבין את תהליך העבודה על המטלות, ואת החלוקה בין העבודה הקבוצתית לעבודה האישית. חשוב להבהיר את הקו המבחין בין מה מותר ומה אסור הן בכתב והן בעל פה, ולקיים על כך דיון שיאפשר שאלות הבהרה מצד הסטודנטיות.

12. לאור שיקולים אלה, ונוכח אי הבהירות בהנחיות הראשוניות, החלטתי לגזור את עונשן של הנקבלות על הצד המקל, ולהשית עליהן את העונשים הבאים :

א. הפחתה של 7 נקודות מן הציון הסופי בקורס נשוא הקובלנה.

ב. הרחקה על תנאי למשך סמסטר למשך שנתיים מיום פסק הדין.

ניתן היום, 28 במאי, 2023, ח' סיון, תשפ"ג, בהיעדר הצדדים.
יפורסם ללא ציון שם הנקבלות.

ד"ר יופי תירוש

הממונה על המשמעת

אוניברסיטת תל אביב